C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-1212/23 Judecătoria Soroca sediul Central
1-23122853-03-21rji-18102023 Judecător Gh.Tocaiuc

D E C I Z I E
În numele Legii
20 noiembrie 2023

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, și de către condamnatul **Talpă Ion**, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.09.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de ultimul împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.09.2023, a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul Talpă Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Talpă Ion a fost deţinut în perioada 08.11.2021-19.12.2022, în Penitenciarul nr.11 Bălți, 406 zile, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Talpă Ion a fost deţinut în perioada 19.12.2022-20.09.2023, în Penitenciarul nr.6 Soroca, 275 zile, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art.473[4] alin.(4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului Talpă Ion, cu 136 zile, pentru perioada de 680 zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculată în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, care nu poate fi redusă, instanța de judecată a considerat necesar de a o lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 15 ani închisoare, stabilit lui Talpă Ion, prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 07.07.2022, modificată prin decizia Curții de Apel Bălți din 08.11.2022, s-a redus cu 136 zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473[4] alin.(3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară urma să informeze instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, solicitând casarea actului judecătoresc contestat ca fiind neîntemeiat. În acest sens recurentul a menționat, că la examinarea pretenţiilor invocate de Talpă Ion, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut condamnatul, or, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Talpă Ion pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

În viziunea recurentului, norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse.

Indică, că la analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de judecată eronat face trimitere la condiţiile şi anume la asigurarea spaţiului în Penitenciarul nr.6-Soroca, făcând trimitere la Penitenciarul nr.11-Bălţi prin cele indicate de către membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii, care în Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălţi din data de 31.10.2017.

Invocă dezacord recurentul și privitor la formula de calcul utilizată de judecătorul de instrucţie.

Menționează, că pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.6 Soroca, Talpă Ion, nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie.

Consideră, că pe perioada detenţiei, condamnatul Talpă Ion nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul

de condiţii a executării detenţiei, iar instanța la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

În viziunea recurentului, condamnatului în Penitenciarul nr.6 Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislația execuțional-penală.

Cu recurs a contestat încheierea în cauză și condamnatul Talpă Ion, invocând dezacord cu formula de calcul, considerând că urma să i se reducă trei zile din 10 zile de detenție. De asemenea consideră că instanța eronat i-a calculat termenul aflării în arest preventiv.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 20.11.2023, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe pe caz depuse n-au fost.

Verificând temeinicia argumentelor invocate în cererile de recurs în raport cu materialele prezentate și prevederile legii, Colegiul penal conchide necesitatea admiterii acestora, casarea încheierii și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată, soluția fiind emisă conform dispozițiilor art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: ...dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare*, temeiul de drept pentru recurs constituind dispozițiile art.444 alin.(1) pct.6) CPP, în corespundere cu care, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: …hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Lecturând încheierea contestată și ținând cont de prevederile normei citate supra, Colegiul reține în calitate de temei pentru casarea hotărârii judiciare faptul, că soluția instanței în partea constatării faptului deținerii lui
Talpă Ion în perioada **08.11.2021-19.12.2022**, în Penitenciarul nr.11 Bălți, 406 zile, *cu statut de condamnat*, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă a încheierii, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei

analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

La materialele cauzei se constată prezența sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 07.07.2022, modificată prin decizia Curții de Apel Bălți din 08.11.2022, prin care, Talpă Ion a fost condamnat în baza art.171 alin.(3) lit.b) CP, la 15 ani închisoare. Termenul executării pedepsei calculându-i-se din 08.11.2022, cu includerea în termenul pedepsei a perioadei aflării lui Talpă Ion *în stare de arest preventiv de la 05.11.2021 până la 07.07.2022* (f.d.15-18).

Din conținutul încheierii contestate reiese, că instanța s-a referit la perioada în cauză, incluzând-o la reducerea pedepsei prin atribuirea lui Talpă Ion a statutului de condamnat, folosind formula de reducere a pedepsei de 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, fapt ce contravine prevederilor art.385 alin.(5) CPP în redacția legii de până la modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare la 22.08.2023, or, perioada invocată de condamnat cade sub incidența art.385 alin.(5) CPP, în redacția Legii nr.163 din 20.07.2017 (în vigoare 20.12.2017), potrivit cărora, *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv*.

De asemenea, Colegiul penal relevă, că în temeiul art.473^4 alin.(4) CPP, reducând cu 136 zile pedeapsa condamnatului Talpă Ion ca urmare a constatării deținerii acestuia în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioadele vizate, în condiții contrare art.3 CEDO, instanța a aplicat formula de calcul: 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, însă nu și-a argumentat concluzia cu privire la oportunitatea reducerii pedepsei anume după această formulă, având în vedere că, formula de calcul în redacția Legii citate supra, prevedea de la 1 la 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, instanța neaducând claritate în acest sens, pe când atât reprezentantul penitenciarului-recurent, cât și condamnatul-recurent, invocă dezacord cu formula de calcul.

Astfel, Colegiul penal consideră că și-a găsit deplina confirmare argumentele recurenților în partea ce ține de examinarea superficială a plângerii înaintată de condamnatul Talpă Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

Prin nemotivarea corespunzătoare, actul judecătoresc este întemeiat supus criticii, or, în felul dat este adusă atingere principiilor consacrate atât în actele internaționale la care Republica Moldova este parte, cât și de Legea națională, care îngăduie părților dreptul la un proces echitabil. Potrivit jurisprudenței CtEDO, motivarea hotărârii constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, precum şi singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea

exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art.6 CEDO.

În lumina celor evidențiate Colegiul penal reține, că soluția judecătorului de instrucție este defectuos motivată, constituind temei pentru recurs, prevăzut la art.444 alin.(1) pct.6) CPP, Colegiul considerând oportun de a remite cauza la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată, în vederea înlăturării neconcordanțelor menționate prin examinarea și aprecierea aspectelor de fapt și de drept ale prezentei cauze.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să țină cont de invocările expuse în prezenta decizie, să verifice și să dea apreciere împrejurărilor cazului în raport cu prevederile art.4732-4734 CPP, și efectuând analiza amplă a circumstanțelor ce au însemnătate pentru soluționarea justă a cazului, să adopte o hotărâre bazată pe prevederile legii.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile declarate de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, și de către condamnatul **Talpă Ion**, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.09.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de ultimul împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admit, încheierea în cauză se casează și se dispune rejudecarea cauzei de aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător: